

Beste mensen,

De evangeliëlezing heb ik met drie verzen uitgebreid, zodat Judas en Petrus beiden de perikoop omlijsten. Met hun keuze tonen ze op dat moment van hun leven het tegendeel van wat Jezus zegt: Judas die Jezus overlevert, Petrus, die hem zal verloochenen. Niet alleen verhogen zij daarmee de dramatiek van het narratief, zij leren ons ook hoezeer wij – ook als volgelingen van Jezus – voortdurend te kort schieten in liefde.

Van de synoptische evangeliën hebben we geleerd dat we zelfs onze vijanden moeten liefhebben, Johannes leert ons hoe belangrijk het bovendien is de liefde voor medegevolgelingen intens te koesteren, wil onze geloofsgemeenschap de eenheid bewaren en voor allen een warm thuis zal zijn.

Er is weer veel te overwegen deze zondag.

Hans

JOHANNES 13 (uitgebreid)

31 Toen Judas van het laatste Avondmaal was weggegaan,
zei Jezus tot zijn overige leerlingen:

Nu is de Zoon van de Mensen tot glorie gekomen
en God is tot glorie gekomen in hem.

32 Als God tot glorie is gekomen in hem,
zal God ook hem (de Zoon des Mensen namelijk)
tot glorie doen komen in Zichzelf.

33 Kinderen, nog een klein poosje ben ik bij jullie.

Jullie zult mij zoeken
en - zoals ik al tot de joden gezegd heb -
waar ik ga, daar kunnen jullie niet komen.
Nu zeg ik dat ook tegen jullie.

34 Een nieuwe aanwijzing geef ik jullie,
namelijk: hebt elkaar lief.
Zoals ik van jullie gehouden heb,
zo moeten ook jullie van elkaar houden.

35 Alle mensen zullen daaruit begrijpen,
dat jullie mijn leerlingen bent:
als er liefde onder jullie heerst.

36 Heer, zei Simon Petrus: Waar gaat u heen?

Jezus antwoordde hem: Waar ik heenga,
kun je me nu niet volgen,
maar later, dan zul je me volgen.

37 Heer, zei Petrus, Waarom zou ik u niet kunnen volgen?

Ik zal mijn leven voor u geven.

38 Jij wilt je leven voor mij geven? zei Jezus,
Amen, amen, zeg ik je, de haan zal niet kraaien,
voor je me driemaal zult verloochenen.

VIJFDE ZONDAG VAN PASEN C

Johannes 13:31-35

Bennekom 2016

Met een levendig gevoel voor dramatiek brengt Johannes vandaag ons een kostbare aanwijzing hoe we moeten leven als een volgeling van Jezus. Hij omlijst zijn opzienbarende boodschap met twee figuren die zich -op dat belangrijke moment - in de meest tragische fase van hun leven bevinden.

Het narratief begint met Judas, die zojuist op weg is gegaan naar de hogepriester om Jezus aan hem over te leveren en het eindigt met Petrus die te horen krijgt, dat hij de komende nacht zijn lieve Heer driemaal zal verloochenen. Die twee gebeurtenissen zijn exact het tegendeel van wat Jezus zijn volgelingen wil gaan zeggen en zij staan daarmee in schril contrast.

Maar voor het hoge woord eruit komt, markeert Jezus zelf nog eerst het moment-waaróp ...als een uiterst gewichtig ogenblik. Nu! Heden! is de Vader door Jezus tot glorie gekomen en ook de Zoon des Mensen zal de Vader - op zijn beurt - tot glorie doen komen.

Na deze verheven woorden gaat Jezus verder op een veel gewonere toon, maar wel heel lief zegt hij tegen zijn leerlingen: kinderen - kinderen, nog eventjes ben ik bij jullie. Daarna zullen jullie mij zoeken. Maar waar ik ben kunnen jullie nog komen...

Terwijl iedereen nog napeinst over die dreigende, toch wat omfloerste woorden, en iedereen zich afvraagt wat Hij daar toch mee kan bedoelen, komt uit het diepst van zijn hart de nieuwe aanwijzing:

Een nieuw gebod geef ik jullie: Heb elkaar lief...

Hoedo... nieuw? Heeft dat gebod niet altijd al gegolden? En staat het niet uitdrukkelijk in de tekst van het aloude Verbond: gij zult uw naasten liefhebben (Leviticus 19:18)? Inderdaad, de oproep om lief te hebben, ligt als het ware al in de schepping van de wereld verankerd. De vraag: ben ik mijn broeders hoeder? is een retorische vraag! Het antwoord is immers vanzelfsprekend: ja, dat ben je inderdaad.

Toch geeft Jezus een nieuwe glans, een nieuwe dimensie aan dat gebod. In het Eerste Testament luidde de eis: je naasten liefhebben *als jezelf* (Tussen haakjes, dat was al moeilijk genoeg). Nu wordt die motivatie en norm door Jezus opnieuw geformuleerd als: *zo als ik jullie heb liefgehad*.

Die beide toevoegingen *liefhebben als jezelf* en *als ikjullie heb liefgehad*, vormen samen een prachtige meditatie. Zij sluiten m.i. elkaar niet uit maar gaan hand in hand. De liefde voor jezelf, de wetenschap dat jij er mag zijn, zoals je bent, sluit Jezus niet uit. Jij hoort immers ook bij die 'jullie', die door Jezus zo intens wordt bemind!

Het evangelie van Johannes denkt bij die zin '*elkaar liefhebben*' vooral en in de eerste plaats aan het liefhebben van medechristenen, mensen die evenzeer Jezus volgelingen zijn zoals wij. Vooral aan hen geeft dit evangelie de volle aandacht, zonder natuurlijk de anderen, de niet-christenen, uit te sluiten. De liefde voor elkaar vormt de band die de gemeenschap bij een houdt.

Als ik hier een toepassing mag maken... Over vluchtelingen en allochtonen denken we vaak als: 'allemaal moslims', maar tienduizenden van die nieuwkomers zijn christen, sommigen orthodox anderen als geünieerden verbonden mate de Katholieke kerk!

Gáát onze liefde wel naar hen uit? Kennen we hen dan? Weten we af van hun bestaan? En weten we waar zij kerken? De Christen-Syriërs, de Irakezen, de Kopten, maar ook de Polen, de Spanjaarden, de Italianen en noemt u maar op? Ráákt het u tot in uw ziel ... als u hoort dat zij, die christenen, elders in de wereld vervolgd worden?

Ik ontving laatst een lijst van 55 medebroeders, die in onze moderne tijd om hun christen-zijn werden vermoord. Onder hem ook twee Nederlanders; Nico Kluiters gemarteld en vermoord in Libanon, Frans van der Lugt in koele bloede doodgeschoten in Syrië.

Of dichterbij huis... Onlangs vertelde een vriend mij: Jarenlang heb ik in mijn parochie als vrijwilliger gewerkt. Geholpen heb ik bij de voorbereiding van de eerste communie, de kinderkatechese opgezet, en de financiën van de kerk verzorgd. Dag en nacht was ik met mijn vrijwilligerswerk bezig. Maar, nu ik gestopt ben - wegens mijn leeftijd - zie je niemand meer, en zit ik alleen thuis. Er is wellicht veel op zijn klacht af te dingen, maar toch...

Geldt nog wel wat Jezus zei tijdens het laatste avondmaal: door jullie liefdevolle omgang met elkaar zullen alle mensen begrijpen, dat jullie mijn leerlingen zijn? Of hebben we ons zozeer door de tijdgeest laten meeslepen, dat efficiëntie, marktwerking en management de boventoon zijn gaan voeren? ook in de Kerk? zodat de onderlinge liefde niet langer een kenmerkende kwaliteit van onze gemeenschap kan zijn? Wereldwijd evengoed als plaatselijk?

Ja, dat liefdesgebod is - denk ik - dag in, dag uit telkens en nog steeds gloednieuw én een uitdaging; niet alleen voor ieder van ons, maar ook voor onze geloofsgemeenschap als een levende eenheid.

Twee lapidaire aansporingen zijn ons daarbij overgeleverd ter ondersteuning van ons mens- én van ons christen-zijn:

Gij zult u naasten liefhebben
als uzelf
en
heb elkander lief
zoals ik jullie heb liefgehad.